

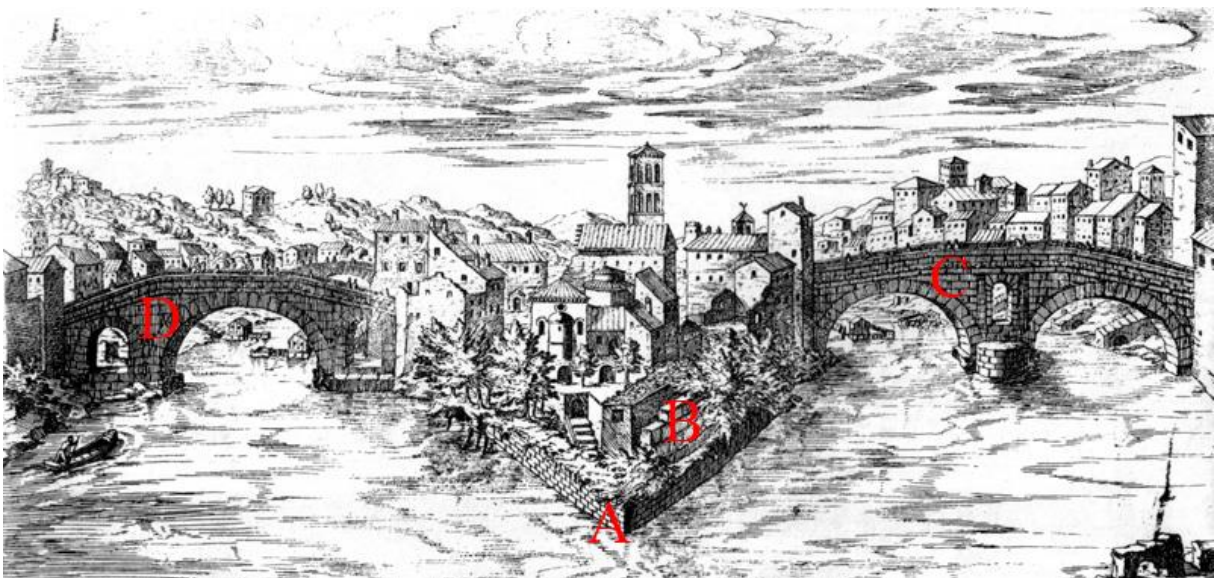

**Kroniek nr: 13 van “Innemend Italië” op 736 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

ROME EN ORVAL

Dat er nogal wat links zijn tussen Rome en België moet ik de Romekenners niet uitleggen. Meest voor de hand liggend zijn onze kunstenaars. Over hun creaties in de stad der steden is voldoende gepubliceerd. Maar er waren uiteraard ook nog diplomaten, kerkelijke vertegenwoordigers, zakenlui... En soms ligt het verband in een totaal onverwacht hoekje. Het idee om daar één voorbeeldje uit te lichten kwam in ons op toen we op de Ponte Fabricio de Januskoppen aan het bewonderen waren.

De onderstaande litho geeft ons een beeld van het Tibereiland in de tweede helft van de 16de eeuw. De gravure is van de hand van de Fransman Etienne Dupérac. Rechts verbindt de Ponte Fabricio de Romeinse Ghetto met het eiland. Wat ons voor het verhaal interesseert is de woontoren die als het ware de wacht houdt bij het betreden van het eiland (links van de letter C).

EEN PIJNLIJK “EINDE”.

De toren bestaat nog altijd. Op de benedenverdieping is vandaag de Trattoria Sora Lella gevestigd. Vaak wordt deze eetgelegenheid vermeld in lijstjes van typische Romeinse restaurantjes. Zelf hebben we er nog niet gegeten en alhoewel we weinig waarde hechten aan recensies en beoordelingen op populaire websites raden we iedereen toch aan deze even door te nemen alvorens er te reserveren.

Het bastion werd op het einde van de 11de eeuw bewoond door Mathilde van Toscane, een machtige en zeer invloedrijke dame die meer dan thuis was in de pauselijke kringen. Ze speelde een heel belangrijke rol in de investituurstrijd, de clash tussen het pauselijk gezag en de keizerlijke macht. In Italië luistert de adellijke dame naar de naam van Matilde di Canossa. Dat zegt wellicht voldoende.

Zelf was ze gehuwd met Godfried III van Lotharingen (Godfried met de Bult) die de kant van de Roomse keizer had gekozen. Godfried werd vermoord in Vlaardingen toen hij in een kabinet (een overhangend toiletkamertje aan de buitenmuur) zijn behoefte deed. De dader die zich onderaan het gebouwtje had verschanst, bracht hem met het zwaard of een lans een dodelijke steek toe in zijn aars. Hoe de dader zich daar had weten te verbergen en dan ook nog met enige zekerheid het betreffende achterwerk kon herkennen wordt niet verteld.

DE ABDIJ VAN ORVAL

Over Mathilde zelf doet nog een leuke legende de ronde. Toen zij in de vallei van de Orval in het zuidoostelijke puntje van België haar handen waste in de bron van deze rivier verloor ze haar trouwring. Deze werd haar echter op miraculeuze wijze teruggebracht door een forel die de ring in zijn bek droeg. Vandaag is de forel met de ring nog steeds het symbool van het trappistenbier van de abdij van Orval. De bron heet sindsdien ook de Mathildebron. Wat niet tot het domein van de fabeltjes behoort is het feit dat het stoffelijk overschot van Mathilde in de 17de eeuw bijgezet werd in de grotten van het Vaticaan. In de basiliek zelf staat haar standbeeld met de tiara en de twee sleutels in de hand. Het is een werk van Bernini. Door sommige gidsen wordt ze soms verkeerdelijk aangeduid als de pausin Johanna. Ze is wel een van de weinige vrouwen die een graftombe heeft in de Sint-Pietersbasiliek.

BAKSTENEN EN LATRINES IN ROME

We keren nog even terug naar Rome, meer bepaald naar de Piazza in Piscinula in het zuidelijke deel van Trastevere. Het palazzo op nummer 10 behoorde sinds 1282 toe aan de invloedrijke adellijke familie Mattei. Hun wapenschild is nog te zien op de balk boven de deur. Het bestaat uit een dambordpatroon in zilver en azuur met een dwarsbalk van goud. De blokken doen denken aan bakstenen ("mattone" in het Italiaans). De familie bezat nog meerdere eigendommen in Rome. Als enige voorbeeld verwijst ik naar de Piazza Mattei waar de Fontana delle Tartarughe staat.

Bij een familieruzie werden in het Casa Mattei op de Piazza in Piscinula ooit vijf familieleden vermoord. Vandaag is het complex ingedeeld in meerdere wooneenheden. Onder de loggia rechts is nu zelfs een garage gebouwd. Voor ons verhaal is echter het uitspringende toilet daarboven belangrijk. Zo zijn we opnieuw beland bij dit architectonische kleinood. Dit is het enige dergelijk voorbeeld in Rome dat mij bekend is. Maar wellicht zijn er nog meer.

Casa Mattei (Piazza in Piscinula)

Wapenschild familie Mattei

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

